

előadásán a nézőtér soraiban. Megpróbálunk érzelmileg és értelmileg is közel kerülni hozzájuk, hogy megmutassuk: milyen volt a forradalom; szeretnénk vitázni velük és meggyőzni őket. Ezért „állítottunk csatasorba” filmet és revüt, prózát és pantomimot.

A SZÍNÉSZ

John Reed: Pusztai Péter.

— Ez a szerep nagy erőpróba számomra, húszesztendősi színészi pályafutásom egyik jelentős állomása. John Reed alakjában egyszerre kell érzékeltenem a krónikást, a feltámadt — szinte népmesei hőst, aki a mai fiatalokkal vitázva idézi fel számukra a forradalmat, a névtelen pétervári, moszkvai munkásokat, matrózokat, katonákat, akik vérben-kínban segítettek megszűlni egy új világot. Reed híres riport-könyvében mindezt nagyon egyszerű szavakkal, közvetlenül mondja el. Ezt az egyszerűséget, „emberközelséget” szeretném én is érzékeltenem...

AZ ELŐADÁS

„Fényszórót! A színpad ragyogjon, úgy vigyázz! Ne csörgedezzen, hanem száguldjon a szöveg! Nem tükröző tükör a színház, de nagyító üveg!

Majakovszkij szavait idézik a műsorfüzetben az alkotók (Eörsi István, Gyurkó László, Mezei Éva, Balogh Géza, Novák Ferenc), s az ő útját járva humorral, hittel, iróniával, szenvedéllyel igyekeztek színpadra állítani azokat az órákat, napokat, amelyek megelőzték és követték a győztes forradalmat.

Kitűnő előadást produkáltak, nagyvonalúan perrelve a rendelkezésükre álló szerény technikai berendezéssel. Bár a második rész nem olyan feszes, zárt, frappáns, mint az első, de amikor a nagyhatású rekviem után legördül a függöny, jelentős színházi élménnyel gazdagodva távozhatnak a nézők. Ebben az élményben nagy részük volt a színészeknek (Pusztai Péter, Bodó Györgyi, Balassa Gábor), a kórusnak és a tánckarnak, amely sokrétű feladatát magas színvonalon teljesítette. K. Gy.

A Fiú, a Lány és a Krónikás (Balassa Gábor, Bodó Györgyi, Pusztai Péter)

AZ ÍRÓ

Kevés embernek adatik meg, hogy jelen legyen egy vulkán születésénél. Még kevesebbnek, hogy egy új világ vajudását szemtanúként nézhesse végig. John Reed, amerikai újságíró e kevesek közé tartozik. Haditudósítói életrajza az első világháború idején Oroszországba, ahol jelen lehetett a forradalom jelentősebb eseményeinél. Művében, a Tíz nap...-ban él, ma is eleven krónikáját adja a forradalomnak. Hazatérve részt vett az amerikai kommunista párt megalakításában, s annak egyik vezetője lett. Hazájában vádat emeltek ellene, s le tartóztatták. A szovjet kormány közbenjárására bocsátották szabadon, ekkor visszatért Moszkvába.

Negyvenhét éve, október 17-én hunyt el. Hamvai a Kreml falában nyugszanak...

A RENDEZŐK

A premier előtti napon, az előadást megelőző percek izgalmas, forró légkörében nyilatkozott a Tíz nap két rendezője, Mezei Éva és Balogh Géza.

— Ötven éve győzött a forradalom — fél évszázadnyi távolságot szeretnénk leküzdeni és élő valósággá tenni. Főként fiatalok ülnek majd minden

Fóti Andor

A sokbilleentyűs telefon

88.

A váratlan megszólítás (III.)

Amíg a nyomozókutyára vártunk, be-tutott az illetékes rendőrkapitányság jelentése, amely szerint a ház egykori tulajdonosa Sch. György több hete nem mutatkozik. Rendőreink behatoltak a bezárt lakásába, de abban semmiféle olyan tárgyat nem találtak, amiből a lakás változatlan használatára vonatkozóan következtetni lehetne. Az edényeket a lakás gazdájának távozása előtt elmosták, az ágyban használt ágyneműt hagyták, a villanyórát kikapcsolták és a szekrényben semmiféle ékszerszeműt, pénzt, vagy betétkönyvet nem hagytak. Az özvegyként élő Sch. György gazdag ruhatarának zsebeiben sem volt egyetlen filléres váltópénz és a fürdőszobában nem találták meg azokat a piperecikket, amelyek nélkül egy kultúrlény élete elképzelhetetlen.

Az első és gyors környezettanulmány során a vizsgálat vezetőiben az a benyomás alakult ki, hogy a lakás gazdája vagy vidékre, vagy külföldre távozott. A vidéki utazás ellen szólt, hogy a szomszédok szerint vidéki rokonsággal, ismeretlenséggel nem rendelkezett.

— Tőlem hiába kérdezi hová tűnt — verte házigazdánk az asztalt — én kifizettem a házat, ő eltette a pénzt, kezét ráztunk, eltávozott. Azóta sem láttam.

Elmondotta, hogy a ház adás-vételének időpontjában Sch. úr barna sportöltönyt viselt és néhány olyan célzást tett, hogy vidéki birtokot kíván vásárolni, ahhoz, van pénzre szüksége.

Néhány perccel később Sch.-rel kapcsolatban újabb értesítést kaptunk. Ebből kiderült, hogy a szóbanforgó háztulajdonossal szomszédai személyesen mintegy másfél hónapja beszéltek utólag. Mint kiderült, abból következtettek Sch. jelenlétére, hogy esténként olykor felgyulladt nála a villany. Nyomozóink viszont felfigyeltek arra, hogy a lakás villanyórájának automatakapcsolóját a lépcsőházban helyezték el. Amikor az utomatakapcsolót felkattintották a folyosóra nyíló ablakkal rendelkező szobában is felgyulladt a villany. Így aztán elképzelhető — hangzott a jelentés következtetése, — hogy egy második személy gyújtotta fel kívülről az automata-

kapcsoló segítségével a lakásvilágítást, s így azt a látszatot keltette, hogy Sch. otthon tartózkodik. E második vizsgálat során — amidőn a villanyóra központi kapcsolóját nyomozóink bekapcsolták — kiderült, hogy a rádiókészülék is azonnal üzemelni kezdett, s ez még inkább megerősítette a szomszédok azon feltételezését, hogy Sch. a lakásán tartózkodik.

E jelentés alapján úgy láttuk, hogy egy újabb eltűnt személy felkutatásán is munkálkodnunk kell. Miután házigazdánkat felszólítottuk arra, hogy lakását ne hagyja el és az épület megfelelő őrzéséről gondoskodjunk, visszatértünk a főkapitányságra. Úgy határoztunk, hogy a rendőrökuttyával a munka megkezdését másnapra halasztjuk.

Erre azonban nem került sor, mert az adott pillanatban az látszott a legfontosabbnak, hogy felderítsük Sch. otthon töltött utolsó napjainak történetét.

Megállapítottuk, hogy ez egy idősebb férfi volt, aki több ingatlannal rendelkezett, a családi házakat pedig rendszeresen bérbe adta. Különböző megfontolásból kiindulva egyik-másik bérlőjét nem jelentette be a rendőrségen, így akart bizonyos fokú adókedvezményhez jutni.

Sch. — a környék lakóinak egybehangzó véleménye szerint — rendkívül befolyásolható ember volt és bárki bármít mondtott neki, azt kritikátlanul elfogadta. Könnyen barátkozott és mint-hogy anyagilag eléggé szilárd helyzetben volt, ismerőseit sokszor segítette ha pillanatnyi pénzzavarba jutottak.

Lakásának átkutatása során ennek ellenére egyetlen nyugtát vagy elismervényt sem találtunk, így az adósok listáját sem tudtuk összeállítani. Néhány,

a szekrényekből előkerült levél arra utalt, hogy Sch.-nek kiterjedt külföldi rokonsága van, tőlük rendszeresen kap támogatást, de minthogy fiatal éveiben bűncselekményt követett el és emiatt rovottmúltúnak számított, a tengeren túli meghívásoknak, útlevel-, illetve vízum-nehéztségek miatt nem tudott el-egyet tenni.

G. aki oroszlanrészt vállalt magára e munka lebonyolításából is, arra a következtetésre jutott, hogy Sch. elmondta gondjait a Pest környéki házban lakó bérlőjének, aki „nyagylelkűen” vállalkozott arra, hogy „nyugati barátja segítségével” külföldre juttassa.

Feltehető — ez volt G. véleménye —, hogy az akció ellenértéke a szóbanforgó lakóház volt, amelyet Sch. külföldre utazása előtt a „jóakarátú”, barát nevére iratott át.

— Ennek az okoskodásnak — mondta G. — csak egy hátulütője van. Mégpedig: Sch. lakásáról történt eltűnése és a ház átírása között több hét telt el. Hol volt ez idő alatt Sch.? Miért nem tért haza?

Az eltűnt nem volt jelen, választ sem tudott kérdésünkre adni. A szobájában viszont találtunk néhány öt ábrázoló képet. G. kocsiba ült és felkereste a te-lekkönyvi hivatalt. Ott bemutatta a fényképeket és a tisztviselőket arra kérte, hogy próbáljanak visszaemlékezni itt járt-e ez az ember az elmúlt hetekben?

Sem határozott igenlő, sem magabiztos tagadó választ nem kapott. A véletlen a segítségünkre sietett, ugyanis valami, most már kideríthetetlen ok folytán az tisztviselő jól emlékezett az adás-vételben közreműködő ügyvéd nevére.

A jogász a fényképet nézve tagadta,